

MICHAEL ROACH

**DEIMANTŲ
ŠLIFUOTOJAS**

VERSLO IR GYVENIMO VADYBA
PAGAL BUDĄ

T U R I N Y S

IŽANGA. Buda ir verslas	7
-------------------------------	---

PIRMASIS TIKSLAS

UŽDIRBTI PINIGUS	13
1. Iš kur ateina išmintis	15
2. Ką reiškia knygos pavadinimas	19
3. Kaip atsirado „Deimantų šlifautojas“	28
4. Visur slypintis potencialas	41
5. Potencialo naudojimo principai	53
6. Kaip pasinaudoti potencialu	71
7. Ryšiai, arba dažniausiai pasitaikančios verslo problemos ir tikrieji jų sprendimo būdai	92
8. Tiesos veiksmas	148

ANTRASIS TIKSLAS

KAIP DŽIAUGTIS PINIGAIS, ARBA KAIP VALDYTI

KŪNĄ IR PROTĄ	163
9. Pradėkite dieną nuo tylos praktikos	165
10. Kaip išsaugoti proto aiškumą ir sveikatą	177
11. Ratas, arba ilgalaikis darbas	190
12. Problemų tuštuma	207

TREČIASIS TIKSLAS

KAIP ATSIGRĘŽUS ATGAL PAMATYTI, KAD BUVO VERTA .....

13. Širlė	213
14. Svarbiausias vadovavimo įrankis	228
15. Tikrasis turto šaltinis, arba ekonomika be ribų	243

Sėkmės istorijos	252
Deimantų šlifavimas	318
Kas toliau	329

STANLEY CHENO IR ZHOU XIAOPINGO SĖKMĖS ISTORIJA, SKIRTA DEIMANTŲ ŠLIFUOTOJO 20-MEČIUI	331
1. Kaip tapti sėkmingu jaunuoju verslininku	333
2. Naujų pelningų idėjų diegimas jūsų versle	337
3. Atrasti vidinį lyderį	340
4. Nuolat tobulinti naujas technologijas	343
5. Pagalba pasauliui	345
Apie autorius	349

Buda ir verslas

Nuo 1981 iki 1998 m. septyniolika metų turėjau garbės dirbti su Oferu ir Aya Azrielantais, kompanijos „Andin International Diamond Corporation“ savininkais, ir pagrindiniais jos darbuotojais, sukūrusiais vieną didžiausių pasaulyje deimantų ir juvelyrikos įmonių. Šį verslą jie pradėjo gavę 50 000 JAV dolerių paskolą, teturėdami tik tris darbuotojus, tarp kurių buvau ir aš. Tuo metu, kai perėjau dirbti į Niujorke įkurtą mokymo institutą, mūsų pardavimai viršijo 100 mln. JAV dolerių per metus, o visame pasaulyje įsteigtuose biuruose dirbo per 500 darbuotojų.

Dirbdamas deimantų versle gyvenau dvigubą gyvenimą. Pradėjus dirbti, buvo praėję septyneri metai, kai su pagyrimu baigiau Prinstono universitetą. Kiek anksčiau iš JAV prezidento Baltuosiuose rūmuose gavau Prezidento medalį už mokslo pasiekimus, taip pat McConnellio stipendijos premiją Prinstono Vudro Vilsono tarptautinių santykių aukštojoje mokykloje.

Šios mokyklos stipendija leido man keliauti po Aziją ir mokyti su Tibeto lamomis Jo Šventenybės Dalai Lamos būstinėje. Iki pat 1995 m. mokiausi senovinės Tibeto išminties ir tapau pirmuoju amerikiečiu, baigusiu dvidešimt metų trukusias griežtas studijas, išlaikiusiu egzaminus ir gavusiu senovinį *gešės* laipsnį – o tai yra aukščiausias budizmo mokslo laipsnis. Baigęs Prinstono universitetą, gyvenau budistų vienuolynuose Jungtinėje Valstijose ir Azijoje, o 1983 m. daviau budistų vienuolio įžadus.

Kai įgijau tvirtus budistų vienuolio mokymo pagrindus, mano pagrindinis mokytojas, kurio vardas Khenas Rinpočė, arba „Brangusis Abatas“, paskatino žengti į verslo pasaulį. Jis man pasakė, kad nors vienuolynas yra ideali vieta mokytis budizmo išminties, triukšmingas amerikietiškas biuras būtų puiki „laboratorija“ išbandyti visas idėjas ir idealus realiame gyvenime.

Kuri laiką priešinausi, nesiryždamas palikti mūsų mažo, jaukaus vienuolyno, ir neišsivaizdavau savęs tarp godžių, negailingų, bejausmių Amerikos verslininkų. Tačiau vieną dieną, išgirdęs itin įkvepiančią savo mokytojo paskaitą universiteto studentams, nusprendžiau priimti jo nurodymą ir susirasti darbą versle.

Kiek anksčiau, vienos kasdienės meditacijos metu, vienuolyne mane aplankė vizija ir nuo tada žinojau, kokiame versle norėčiau dirbti: jis tikrai bus susijęs su deimantais. Neturėjau nė menkiausio supratimo apie šiuos brangakmenius, tiesą sakant, juvelyrika manęs visai netraukė, niekas iš mano artimųjų niekada neturėjo su jais jokių reikalų. Taigi tarsi nekaltasis Kandidas pradėjau vaikščioti po deimantų parduotuves, ieškodamas ir klausinėdamas, kas galėtų priimti mane pasimokyti.

Bandyti tokiu būdu įsilieti į deimantų verslą tolygu bandymui įstoti į mafiją – neapdorotų deimantų prekeivių bendruomenė yra labai uždara, tradiciškai sauganti savo paslaptis tik tarp šeimos narių. Tais laikais didesnių deimantų – nuo vieno karato ir didesnių – prekybą kontroliavo belgai, izraeliečiai šlifavo mažesnius, o Niujorko žydų chasidų bendruomenė, susitelkusi 47-osios gatvės Deimantų kvartale, vystė didžiąją dalį didmeninės prekybos visoje Amerikoje.

Net ir didžiausių deimantų parduotuvių prekybinės atsargos telpa keliose mažose dėžutėse, panašiose į paprastas batų dėžes. Ir nėra jokio būdo sustabdyti milijonų dolerių vertės deimantų vagystę: galite tiesiog įsidėti saują ar dvi į kišenę ir išeiti pro duris – nėra nieko panašaus į metalo detektorių, kuris galėtų ap-

tikti brangakmenius. Todėl dauguma įmonių į darbą priima tik sūnus, sūnėnus ar pusbrolius ir niekada nesamdytų keistuolio, sugalvojusio pažaisti su deimančiukais.

Prisimenu, ieškodamas darbo aplankiau gal penkiolika parduotuvių, tačiau po trumpo pokalbio iš visų buvau išvarytas. Vienas senas laikrodininkas iš mažo miestelio patarė baigti deimantų rūšiuotojo kursus Niujorko gemologijos institute; turėdamas diplomą, gauti darbą galėčiau lengviau, be to, kursuose galima užmegzti naudingų pažinčių.

Būtent šiame institute susipažinau su Oferu Azrielantu. Jis taip pat užsirašė į šį kursą, kuriame buvo mokoma, kaip atskirti ir rūšiuoti aukštos kokybės deimantus, vadinamus „investiciniiais“ arba „sertifikuotais“. Norint atskirti itin vertingą sertifikuotą deimantą nuo padirbto ar paprasto apdoroto akmens, reikia sugebėti pastebėti mažytes adatos smaigalio dydžio skylutes ar kitus netobulumus ir atskirti juos nuo dešimčių dulkelių, matomų ant deimanto paviršiaus arba ant paties mikroskopo lęšio. Taigi abu ten mokėmės atskirti pelus nuo grūdų.

Mane iš karto sužavėjo Ofero klausimai mokytojui ir tai, su koku užsidegimu jis tyrinėjo ir aiškinosi kiekvieną pateiktą sąvoką. Nusprendžiau jį užkalbinti ir paprašyti pagalbos darbo paieškose, o gal pasisiūlyti įsidarbinti pas jį patį. Po kelių savaičių – tą dieną, kai instituto laboratorijoje baigiau deimantų vertinimo egzaminą, – sugalvojau priežastį, kaip patekti į jo kabinetą ir paprašyti darbo.

Man labai pasisekė, kad kaip tik tuo metu jis atidarinėjo filialą Amerikoje ir jau buvo įkūręs nedidelę įmonę gimtajame Izraelyje. Taigi įsiprašęs į jo kabinetą ėmiau maldauti, kad pamokytų mane deimantų verslo: „Padarysiu viską, ko jums reikia, tik suteikite man šansą. Sutvarkysiu biurą, nuplausiu langus, ką tik liepsit.“

O jis atsakė: „Neturiu tiek pinigų, kad galėčiau tave įdarbinti! Bet žinai ką, pasikalbėsiu su šio biuro savininku – jo vardas

Aleksas Rozentalis – ir pažiūrėsime, ar man su juo pavyktų pasidalinti tavo atlyginimą. Tada galėsi padirbėti mums abiem.“

Taigi pradėjau dirbti pagalbininku, gaudamas septynis dolerius per valandą, nors ir baigęs Prinsono universitetą. Ir karštomis Niujorko vasaros dienomis, ir per žiemos speigus pėsčiomis traukdavau į Deimantų kvartalą, nešinas niekuo neišsiskiriančiais drobiniais krepšiais, pripildytais aukso ir deimantų, iš kurių turėjo būti pagaminti žiedai. Arba sėdėdavau išnuomotoje dirbtuvėlėje prie stalo kartu su Oferu, jo žmona Aya ir Alexu Galu, darbščiu juvelyru iš Jemeno, ir visi kartu rūšiuodavome deimantus, piešdavome naujų gaminių eskizus ir kviesdavome klientus užėiti.

Atlyginimas buvo menkas ir dažnai vėluodavo, o Oferas vis skambindavo savo draugams Londone, prašydamas paskolinti dar šiek tiek pinigų. Ir vis dėlto netrukus turėjau pakankamai pinigų, kad nusipirkčiau savo pirmą verslo stiliaus kostiumą, kuri vėliau daugelį mėnesių dėvėjau kasdien. Dažnai dirbdavome iki vėlumos, net ir po vidurnakčio, o tada man tekdavo ilgai keliauti į savo kambarėlį mažame vienuolyne Azijos budistų bendruomenėje Hovelyje, Naujajame Džersyje. Po kelių valandų vėl keldavausi ir autobusu važiuodavau į Manhataną.

Kai verslas šiek tiek ūgtelėjo, persikėlėme į didmiestį, arčiau juvelyrų kvartalo, ir žengėme drąsų žingsnį – pasamdėme vieną juvelyrą meistrą. Įsitaisęs didelėje patalpoje, kurią vadinome „fabriku“, jis kūrė mūsų pirmuosius žiedus su deimantais. Tuo metu jau buvau užsitarnavęs pakankamai pasitikėjimo ir išpildžiau savo svajonę – gavus deimantų siuntinį, galėdavau atsisėsti ir juos išrūšiuoti. Oferas ir Aya paklausė, ar norėčiau imtis naujų pareigų – vadovauti naujai suformuotam deimantų pirkimų skyriui (tuo metu jame buvau aš ir dar vienas žmogus). Apsidžiaugęs tokia galimybe, stačia galva neriau į projektą.

Viena iš taisyklių, kurias man nustatė Tibeto lama, buvo ta, kad pradėję dirbti normaliaame versle turėčiau nutylėti, jog esu budistas. Turėjau nešioti normalaus ilgio plaukus (o ne juos nu-

siskusti) ir vilkėti normalius drabužius. Kad ir kokius budizmo principus taikiau savo darbe, jie turėjo būti taikomi tyliai, niekam nesigiriant. Viduje turėjau būti budistų išminčius, o išorėje – paprastas amerikiečių verslininkas.

Taigi ėmiausi vadovauti skyriui laikydamasis budizmo principų, niekam apie tai nežinant. Žaidimo pradžioje sutariau su Azrielantais jo taisykles: man teko visa atsakomybė už visus Deimantų skyriaus veiklos aspektus ir pelningumą; mainais aš turėjau visišką laisvę priimti ir atleisti skyriaus darbuotojus, kelti atlyginimus, nustatyti jų darbo valandų skaičių ir skirti vienas ar kitas užduotis. Aš privalėjau tik pristatyti produktus laiku, generuodamas pelną.

Ši knyga – tai pasakojimas, kaip aš, remdamasis senovės budizmo išminties principais, iš nieko sukūriau „Andin International“ Deimantų skyrių, kasmet uždirbantį milijonus dolerių visame pasaulyje. Tai dariau ne aš vienas ir ne tik mano nuomone mes vadovavomės, tačiau galiu pasakyti, kad dauguma mūsų skyriaus sprendimų, priimtų man einant viceprezidento pareigas, buvo grindžiamos principais, kuriuos rasite šioje knygoje.

Kokie, trumpai tariant, yra šie principai? Juos galime suskirstyti į tris.

Pirmasis principas – verslas turi būti sėkmingas: jis turi uždirbti pinigus. Amerikoje ir kitose Vakarų šalyse vyrauja įsitikinimas, kad jeigu gyveni dvasingą gyvenimą, tai kažkodėl nėra gerai būti sėkmės lydimum ir daug uždirbti. Tačiau budizme ne pinigai yra blogis; iš tikrųjų asmuo, turintis daugiau išteklių, pasaulyje gali padaryti daug daugiau gero, nei jų neturintis. Čia svarbu, *kaip* uždirbame pinigus, ar suprantame, iš kur jie ateina, ir kaip *užtikrinti, kad jie ir toliau ateitų*; ir ar *išlaikome sveiką požiūrį į pinigus*.

Taigi visa esmė – uždirbti pinigus švariai ir sąžiningai, aiškiai suprasti, iš kur jie atsiranda, kad jie nesustotų, ir išlaikyti sveiką požiūrį į juos, kol jų turime. Jei laikomės šių principų, uždirbami

pinigai visiškai dera su dvasiniu gyvenimo būdu; tiesą sakant, jie tampa dvasinio gyvenimo būdo dalimi.

Antrasis principas – turėtume džiaugtis pinigais, t. y. turėtume išmokti uždirbdami pinigus išlaikyti sveiką protą ir kūną. Turto kūrimo veikla neturėtų mūsų taip fiziškai ar psichiškai išsekinti, kad negalėtume džiaugtis turtu. Verslininkas, kuris puoselėdamas savo verslą griaua savo sveikatą, griaua patį verslo tikslą.

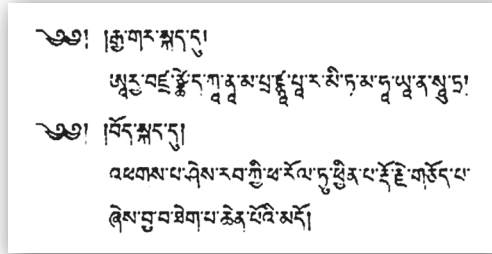
Trečiasis principas yra tas, kad pabaigoje turėtumėte galėti, atsigręžę į savo verslo kūrimo metus, nuoširdžiai pasakyti, jog jie turėjo tam tikrą prasmę. Kiekvienam žmogui, užsiimančiam verslu, turi ateiti verslo pabaiga, iš esmės kaip ir paties gyvenimo pabaiga. Ir šioje svarbiausioje verslo dalyje – pabaigoje, kai atsigręžiamo atgal ir apžvelgiame viską, ką pasiekėme, – turėtume matyti, kad elgėmės ir vystėme savo verslą taip, jog jis turėtų išliekamąją reikšmę ir paliktų kokį nors gerą pėdsaką mūsų pasaulyje.

Apibendrinant galima teigti, kad verslo, senovės Tibeto išminties ir iš tikrųjų visų žmogaus pastangų tikslas yra praturtėti – pasiekti išorinę ir vidinę gerovę. Šia gerove galime džiaugtis tik tada, jei išlaikome gerą fizinę ir psichinę sveikatą. Ir per visą savo gyvenimą turime ieškoti būdų, kaip pasiekti, kad ši gerovė būtų prasminga platesne prasme.

Tai pamoka, kurią įgyvendiname „Andin International“ Deimantų skyriuje, ir tai yra pamoka, kurią gali išmokti ir pritaikyti kiekvienas, neatsižvelgdamas į aplinką ar įsitikinimus.

1 SKYRIUS

Iš kur ateina išmintis

Senovės Indijos kalba šis mokymas vadinamas *Arya Vajra
Chedaka Nama Prajnaya Paramita Mahayana Sutra*.

Tibeto kalba jis vadinamas *Pakpa Sherab Kyi Paroltu Chinpa
Dorje Chupa hejawa Tekpa Chenpoy Do*.

Išvertus tai reiškia *Deimantų šlifautojas, didžioji senovės
atjautos kelio knyga, mokanti tobulos išminties*.

Kuo ši verslo knyga skiriasi nuo visų kitų, kurias kada nors
skaitėte? Skiriasi pagrindiniu šaltiniu, apie kurį čia kalbėsi-
me, – tai senovės budizmo išminties knyga *Deimantų šlifauto-
jas*, dar vadinama *Deimantine sutra*. Ir eilutės, kurias perskaitėte
šiek tiek aukščiau, paaiškina, kaip ji atsirado.

Šioje knygoje sudėta senovės išmintis padėjo išplėsti „Andin
International“ iki tarptautinės kompanijos, kurios pardavimai
viršija 100 mln. JAV dolerių. Iš pradžių verta šiek tiek papasa-
koti apie šią svarbią knygą ir jos ryškų vaidmenį rytinės mūsų
pasaulio pusės istorijoje.

Deimantų šlifautojas yra seniausia pasaulyje išspausdinta, o ne ranka parašyta knyga. Britų muziejuje saugomas egzempliorius, datuojamas 868 m., t. y. maždaug 600 metų anksčiau, nei pasirodė Gutenbergo Biblija.

Šioje knygoje surašyti Budos mokymai, kuriems daugiau nei 2500 metų. Iš pradžių ji buvo perduodama iš lūpų į lūpas, o vėliau, kai atsirado raštas, buvo rašoma ant ilgų palmių lapų. Šie lapai buvo gana patvarūs, knygos žodžiai juose būdavo išrėžiami adata. Tada į įbrėžimus būdavo įtrinama smulkinta anglis. Tokiu būdu sukurtų knygų iki šiol galima aptikti pietų Azijoje, ir jos vis dar gana aiškiai įskaitomos.

Palmių lapai būdavo surišami dviem būdais: kartais sudedami vienas ant kito ir perveriami ties viduriu bei surišami siūlu. Kitos knygos būdavo suvyniojamos į audeklus.

Deimantų šlifautojo išminties Buda mokė senovės Indijos sanskrito kalba, kuriai, kaip spėjama, yra apie 4000 metų. Kai knyga pasiekė Tibetą, maždaug prieš tūkstantį metų, ji buvo išversta į tibetiečių kalbą. Per šimtmečius Tibete ji buvo raižoma ant medžio bloką ir spausdinama ant ilgų rankų darbo popieriaus juostų, medį padengus rašalu ir ritinėliu prispaudus popierių. Šios ilgos popieriaus juostos būdavo laikomos šafrano arba tamsiai raudonos spalvos audiniuose, tarsi palmių lapų laikais.

Deimantų šlifautojas paplito ir kitose didžiosiose Azijos šalyse – Kinijoje, Japonijoje, Korėjoje ir Mongolijoje. Per pastaruosius dvidešimt penkis šimtmečius ji buvo nesuskaičiuojamą daugybę kartų perspausdinta šių šalių kalbomis, o jos išmintis perduodama iš kartos į kartą, mokytojų lūpomis į mokinių ausis. Mongolijoje ši knyga buvo laikoma tokia svarbia, kad kiekviena šeima po vieną egzempliorių kruopščiai saugojo savo namuose ant altoriaus. Šeima vieną ar du kartus per metus kviesdavo į namus budistų vienuolius, kurie garsiai perskaitydavo tekstą, suteikdami išminties palaiminimą.

Deimantų šlifuotojo išmintį įsisavinti nelengva. Pirminis mokymas, kaip ir daugelis kitų Budos mokymų, apgaubtas labai mistiška kalba, kurią atskleisti gali tik pagal šiuos mokymus gyvenantis mokytojas, naudodamasis per šimtmečius surašytais paaiškinimais. Tibetiečių kalboje turime tris tokius senesnius paaiškinimus, kurių amžius svyruoja nuo maždaug 1600 iki 1100 metų.

O neseniai radome dar vieną, daug naujesnį ir lengviau suprantamą šio kūrinio komentarą. Pastaruosius dvylika metų kartu su kolegomis dalyvavau Azijos klasikos išsaugojimo projekte („Asian Classics Input Project“), skirtame senosioms Tibeto išminties knygoms išsaugoti. Tūkstančius metų šios knygos buvo laikomos didžiuosiuose Tibeto vienuolynuose ir bibliotekose, kurias nuo karų ir grobikų saugojo didžiulė natūrali Himalajų kalnų siena. Viskas pasikeitė išradus lėktuvą, o 1950 m. Tibetą užėmė komunistinė Kinija.

Per invaziją ir vėlesnę okupaciją, kuri tebesitęsia iki šiol, buvo sunaikinta daugiau kaip penki tūkstančiai bibliotekų ir vienuolynų mokyklų, kuriose buvo saugomos šios didingos knygos; tik nedaugelį jų išsinešė pabėgėliai, įveikę sunkią ir pavojingą kelionę per Himalajus ties Everesto kalnu. Kad suvoktumėte katastrofos mastą, įsivaizduokite, kad kokia nors galiniga valstybė užpuolė Jungtines Valstijas ir sudegino beveik visus koledžus ir universitetus bei visas jų bibliotekų knygas. Įsivaizduokite, kad išliko tik tos knygos, kurias sugebėjo išsinešti pabėgėliai, per keletą savaičių ar mėnesių pėsčiomis nusigavę iki Meksikos.

„Input Project“ dalyviai išmokė Tibeto pabėgėlius Indijos stovyklose perrašyti šias nykstančias knygas į kompiuterio laikmenas; vėliau jos buvo išleistos kompaktiniuose diskuose arba paskelbtos internete, kad jas nemokamai galėtų studijuoti tūkstančiai mokslininkų visame pasaulyje. Iki šiol tokiu būdu išsaugojome apie 150 000 puslapių medžio raizinių rankraščių, vyko-

me į tolimiausius pasaulio kampelius, ieškodami knygų, kurios iškeliavo iš Tibeto anksčiau.

Sankt Peterburge, Rusijoje, dulkėtoje rankraščių kolekcijoje mums pasisekė rasti nuostabaus *Deimantų šlifautojo* išaiškinimo knygos kopiją, kurią į Rusiją parsivežė pirmieji tyrinėtojai, lankęsi Tibete. Ši knyga vadinasi *Saulės šviesa kelyje į laisvę*, o ją parašė didis Tibeto lama Čionei Drakpa Šedrupas, gyvenęs 1675–1748 m. Įdomu, kad šis lama yra iš Tibeto vienuolyno, kuriame ir aš baigiau savo studijas – Sera Mėjaus. Šimtmečiais jis buvo vadinamas Čionei Lama, arba „Lama iš Čonio“, vietovės Rytų Tibete.

Visoje šioje knygoje mes vartosime originalius žodžius iš *Deimantų šlifautojo sutros* kartu su paaiškinimais iš *Saulės šviesos kelyje į laisvę*. Tai pirmas kartas, kai šis svarbus paaiškinimas išverstas į anglų kalbą. Kartu su ištraukomis iš šių dviejų didžiųjų veikalų pateiksime paaiškinimus, kurie buvo perduodami žodžiu per pastaruosius du su puse tūkstančio metų ir kuriuos gavau iš savo paties lamų. Galiausiai papasakosime ir mano paties gyvenimo istoriją, viską, ką patyriau tarptautiniame deimantų verslo pasaulyje, ir parodysime, kaip šios senovės išminties paslaptys gali pripildyti jūsų verslą ir gyvenimą sėkmės.